

Museu municipal
de Vilassar de Dalt

MEMÒRIA DEL MUSEU MUNICIPAL DE VILASSAR I PATRIMONI

Any 2025

Índex

L'equipo humà	2
El Museu Municipal organitza	3
El Museu Municipal acull	15
El Museu Municipal funciona	
Estadística de visitants	17
Consultes	17
Calendari de reunions	18
Publicacions i difusió, Museu i turisme	18
Estudis i projectes	20
Premi Bonaplata	22
Inventari, catalogació i restauració	22
Actuacions de gestió	23
Centre de Documentació del Parc Serralada Litoral	25
Proposta d'actuacions 2026	26

L'equip humà

Presidenta

Anna Folch

Vicepresident

Carles Corbalán

Consell Rector

Anna Folch

Carles Corbalán

Ana Pinazo

Joan Parra

Xavier Vilà

Marc Pons

Montserrat Hosta

Àngels Solà

Marc Prim

Xavier Soriano

Jordi Gomis

Joaquim Aguilar

Enric Miralles

Mercè Tricàs

Llorenç Artigas

Consell de Gestió

Benet Oliva

Elisenda Guedea

Xavier Vilà

Xavier Soriano

Marc Pons

Enric Ortega

Jordi Gomis

Joan Casanovas

Enric Vilà

Toni Marí

Josep Samon

Director del Museu Arxiu de Vilassar.

Cap d'Unitat de Promoció Econòmica: Enric Ortega

Responsable Centre de Documentació Parc Serralada Litoral: Antoni Marí

Personal de consergeria: Forum

Cal tenir present que el Museu Arxiu compta amb un equip de col·laboradors multidisciplinari que són la base social del funcionament de la institució.

El Museu Municipal organitza

L'any 2025 el Museu ha organitzat les següents activitats

50è Pessebre Monumental de Can Banús

Dissabte 21 de desembre de 2024 fins 30 de gener de 2025

Organitza: Museu Municipal Vilassar

Presentació: 200 persones

Visitants desembre: 1826 persones

Visitants gener: 1213 persones

Un cop lliurat el Drac Alat es procedeix a la presentació del Pessebre Monumental de Can Banús amb un breu parlament d'en Josep Samon, tot fent esment de la temàtica d'aquest any, can Banús i el seu entorn així com un repàs ràpid de la trajectòria dels pessebres a casa nostra. Tanca l'acte l'alcaldeessa de Vilassar reconeixent la tasca feta pels pessebristes i finalitzem l'acte amb una foto de família, bufant espelmes en commemoració dels 50 anys de pessebre al Museu.

Can Banús

Can Banús és una antiga masia medieval modificada amb el pas dels segles. La transformació més important de la casa i el seu entorn immediat es va portar a terme l'any 1886. En aquella transformació es van eliminar un seguit d'edificacions auxiliars situades davant de la casa per fer-hi una torreta d'estil eclèctic, connectada amb la masia per un pas elevat, i un jardí romàntic amb elements premodernistes i vegetació segons el gust de l'època, amb sables, palmeres i altres arbres aromàtics i d'ombra. Es va mecanitzar el pou i s'hi va bastir una torre-dipòsit per fer arribar les aigües a una bassa superior per regar els horts. L'entrada a la finca es va emmarcar amb dues grans pilastres coronades per sengles dracs alats

El tancament de la finca es va alinear d'acord amb les directrius municipals, transformant els vells i tortuosos camins en carrers rectilinis i ben traçats. L'any següent, el 1887, s'iniciaria la urbanització dels horts del castell seguint també les alineacions ordenades per l'ajuntament. Amb aquestes actuacions van quedar conformats els carrers dels Sants Màrtirs i del Marquès de Barberà fins a tocar de les Escales.

El 1928 va morir el darrer Banús titular de la casa que, en el seu testament, havia creat uns hereus de confiança per administrar les seves propietats i convertir-les en obres de beneficència. També havia establert un usdefruit vitalici de la casa i d'algunes finques a favor de la persona que l'havia cuidat els darrers anys de la seva vida. Aquest usdefruit va ser substituït per la construcció i cessió en propietat a l'usufructuària, d'una casa fins la mateixa finca, a la cantonada dels carrers Marquès de Barberà i Sants Màrtirs.

L'evolució en el règim de propietat de la finca va permetre que l'any 1970 l'Ajuntament de Vilassar de Dalt adquirís la casa i la resta de la finca de can Banús. Immediatament es va iniciar la restauració parcial de l'edifici, eliminant la torreta i el pas elevat. El 1974 es va traslladar el Museu Municipal a una part dels baixos de la masia. Als horts, ja feia alguns anys que hi havia una pista de bàsquet sense pavimentar i se'n va fer una altra on ara hi ha la piscina. A la segona meitat dels anys 1970 es va habilitar una zona de jocs infantils i es va fer la piscina municipal. El 1981 es va inaugurar la Biblioteca Municipal al primer pis de la masia i el 1994 es va inaugurar el Pavelló Poliesportiu. Actualment la masia acull el Museu Municipal i l'Arxiu Municipal.

50 anys de pessebre a can Banús

El 1974, enguany fa cinquanta anys, el Museu Municipal de Vilassar s'instal·là a la masia de can Banús, adquirida pocs anys abans per l'Ajuntament. Per Nadal del 1974 el Museu va convidar a set pessebristes locals a fer uns diorames nadalencs al jardí de la masia, recuperant la tradició dels pessebres públics, llavors en decadència.

La bona acollida de la iniciativa provocà que l'any següent, el 1975, s'animesin més pessebristes a fer el primer gran pessebre a l'interior de la masia i a formar la Secció Pessebrista del Museu.

Els primers anys, la Secció Pessebrista escollia si es volia fer el pessebre de suro i molsa o de guix, ambientant-lo en un paisatge muntanyenc o en un desert, etc... i més endavant es va començar a introduir-hi elements del patrimoni arquitectònic o paisatgístic del nostre poble o del nostre país, a vegades en conjunts unitaris que conformen tot el pessebre i a vegades combinant elements diversos. En total s'han presentat cinquanta pessebres que han estat punt de trobada de les famílies de Vilassar durant les festes de Nadal. El Pessebre Monumental ha esdevingut una de les tradicions més arrelades del nostre poble i, això, ha estat possible gràcies a un seguit de persones que han treballat perquè la tradició del pessebre es mantingui viva; gent que, sovint de manera anònima, han fet possible aquest petit miracle de Nadal. Des del Museu agraïm la dedicació de totes les persones que durant cinquanta anys hi han participat. En ocasió del 50è Pessebre Monumental us n'oferim un recull fotogràfic i esperem fer-ne 50 més... Pessebre realitzat per: Esteve Samon, realització artística; Josep Lluís Milan, pintura artística i acabats; Marc Riera, electricitat i il·luminació; Enric Ortega, fusteria i reixes artesanes; Joan Artigas, paisatge mural; Enric Vilà i Xavier Soriano, realització; Francesc Font, manyeria; Núria Franquet, interiorisme; Laura Milan, Helena Fernández i Anna Folch, horts i palmes; Xavier Vilà, boscatger; Jaume Mesalles, delineant; Nuno Neves, barri, reixes i elements en impressió 3D; Brigada municipal; muntatge de les bases i Josep Samon, documentació, disseny, realització i direcció.

Al mes de gener es gestionen les visites escolars de:

10/01/25 P3 La Immaculada 22 alumnes i P5 La Immaculada 19 alumnes; 15/01/25: I4 20 alumnes, 2n 24 alumnes i 1r 20 alumnes La Immaculada; 16/01/25: 31 alumnes 3r La Immaculada; 22/01/25: 25 alumnes 6è La Immaculada

El Vilassar industrial

Dijous 30 de gener de 2025, 11 h.

Organitza: Museu Municipal de Vilassar

Participants: 15 persones

Un grup d'antics alumnes de l'escola del Mar celebren cada any una trobada i volen donar un sentit cultural, aprofitant que els recursos patrimonials de Vilassar visitem el Museu Tèxtil tot comentant la importància d'aquest sector econòmic pel Vilassar dels segles XIX i XX. Passem per la Biblioteca de can Manyer i acabem al teatre de La Massa.

Conferència: envoltats de vida

Dissabte 1 de març, 19 h

Organitza: Museu Municipal – Secció de Ciències

Ponent: Edgar Madrenys, fotògraf

Participants: 45 persones

La conferència d'Edgar Madrenys ens convida a descobrir aquella natura que tenim a tocar i que sovint passa desapercibuda als nostres ulls. Amb l'exemple del gall fer del Pirineu, el seu seguiment, les seves característiques podem veure com la fauna salvatge es desenvolupa a casa nostra sense haver de marxar molt lluny. Amb diferents exemplars propers i d'una manera didàctica l'Edgar ens consciencia a treballar pel respecte i salvaguarda del nostre medi ambient.

Exposició Montphoto

De 1 al 30 de març de 2025

Inauguració: 1 de març de 2025

Organitza: Museu Municipal de Vilassar – Secció de Ciències

Visitants: 330 visitants

Paco Membrives de l'Associació Montphoto fa una descripció de l'exposició que inaugurarem. Montphoto és un dels concursos internacionals més prestigiosos pel que fa a fotografia de natura amb diferents modalitats. Amb els anys aquest certamen fotogràfic ha anat guanyant prestigi al mateix temps que treballa en la projecció de l'entorn natural fa apartats de denúncia a través de les imatges. Tota una exposició de prestigi pel Museu Arxiu de Vilassar.

El dimecres 12 de març rebem la visita de I4 i 6è de La Immaculada, 35 alumnes; el dijous 13 de març rebem la visita de 4t, 5è i 1r de La Immaculada, 67 alumnes i el divendres 14 de març, rebem la visita de 3r i 2n de La Immaculada, 50 alumnes.

Presentació Gener del 63 a Vilassar de Mar

Dilluns 10 de març de 2025, 18 h

Organitza: Museu Municipal de Vilassar – Biblioteca Ernest Lluch

Assistents: 20 persones

La Biblioteca Ernest Lluch de Vilassar de Mar acull la presentació del còmic Gener del 63, amb una introducció de l'Enric Ortega i una presentació protagonitzada per la Laura Sancliment pel que fa a guió i en Pau Marfà pel que fa a dibuix. Els tres estableixen un diàleg amb el club de lectura de la Biblioteca que ha treballat prèviament el còmic.

Presentació Gener del 63 a Cabriels

Dimecres 12 de març de 2025, 19 h.

Organitza: Museu Municipal de Vilassar – Biblioteca Cabriels

Assistents: 15 persones

Després d'una introducció del director del Museu, Enric Ortega. Els autors del còmic Gener del 63 fan una presentació dividida en dues parts: el guionatge efectuat per la Laura Sancliment seguint el fil de vida de l'Elvira i la documentació i realització del còmic per part d'en Pau Marfà.

Visita al patrimoni de Vilassar

Dilluns 17 de març de 2025, 10-12 h.

Organitza: Regidoria Ensenyament – Museu Municipal

Assistents: 25 persones

Organitzada per la Regidoria d'ensenyament s'organitza una visita als alumnes d'intercanvi de l'Institut Jaume Almera provinents de Normandia. La visita s'inicia als forns romans de la Fornaca, la Massa, Museu tèxtil i biblioteca de can Manyer. Aquesta visita guiada per la historiadora Laura Sancliment permet als alumnes conèixer el patrimoni local i fer-se una idea del nostre poble. Des del Museu hem donat suport logístic a l'activitat.

Conferència: Paisatges geològics

Divendres 28 de març de 2025, 19 h.

Organitza: Museu Municipal – Centre de Documentació del Parc

Ponent: Josep Lluís Pi

Assistents: 24 persones

En el marc de la 92ª trobada de fotògraf de natura programem l'exposició paisatges geològics a càrrec del geòleg i excursionista Josep Lluís Pi. El ponent ens proposa una descoberta dels rics paisatges geològics de Catalunya partint del delta i arribant fins la Vall d'Aran. Al llarg de tot el recorregut focalitza la seva atenció en diferents punts de visita i en descriu les característiques del que veurem. La conferència esdevé una veritable passejada per la geologia catalana.

Visita al tèxtil de Vilassar

Dijous 24 d'abril de 2025, 12 h.

Organitza: Ajuntament de Vilassar

Visitants: 16 alumnes

La regidoria d'educació organitza l'acollida de 16 alumnes de l'institut de Polònia, aquests alumnes fan una passejada per l'entorn patrimonial de Vilassar de la mapa d'Ineditours. Partint dels forns romans visiten la Massa i acaben la visita al Museu tèxtil de can Manyer on se'ls hi fa una demostració del funcionament dels telers.

Exposició Aprendre jugant

Del 26 d'abril al 31 de maig de 2025

Inauguració 26 d'abril a les 18 h

Organitza: Museu Arxiu de Vilassar – Fundació Folch i Torres

Visitants: 264

L'exposició Aprendre jugant és una mostra dels jocs educatius que l'educador Lluís Folch i Torres va crear pel centre de Torremar. A partir d'aquests jocs els infants amb disminució psíquica desenvolupaven un seguit d'habilitats que els permetia millorar el seu estat físic i mental. Aquesta iniciativa pionera va portar a la Fundació a fer l'exposició que es mostra al Museu Arxiu complementada per la restauració de la casa de nines de Torremar. La presentació va anar a càrrec d'Enric Ortega, director del Museu, Francesc Tarruell, director de la Fundació Folch i Torres, Oriol Folch, exdirector del centre i va tancar l'acte l'Anna Folch, besneta de Lluís Folch i Torres i presidenta del Museu Arxiu.

Concert de Jordi Lanuza

Dimecres 30 d'abril de 2025, 20 h.

Organitza: Comissió de Festa Major- Museu

Assistents: 150 persones

En el marc de la festa major dels sants Màrtirs es programa un concert del cantautor local Jordi Lanuza resident a Vilassar de Dalt. Acompanyat als teclats per Eli Pons el cantant mostra el seu ampli repertori de música intimista. Fundador del grup Inspira es caracteritza per unes melodies suaus que omplen de gom a gom el pati de can Banús.

Tocar el territori

Diumenge 4 de maig de 2025, 19 h.

Organitza: Museu Arxiu de Vilassar – Olec Mùn

Participants: 40 persones

La proposta Tocant el territori sorgeix del pianista Olec Mùn per tal de descobrir noves sonoritats en espais emblemàtics del baix Maresme. En el cas de Vilassar de Dalt el concert de música improvisada es

realitza a la nau vella de can Manyer entre telers. La tarda s'inicia explicant la història de la fàbrica i tot seguit, després de posar en marxa tres telers a càrrec de la secció, el compositor desenvolupa la seva obra que s'inspira en l'espai on tota. Aquesta experiència s'ha reproduït en diferents espais del baix Maresme.

Presentació: La Malatesta: voluntaris del Maresme a la Guerra civil

Divendres 16 de maig de 2025, 19 h.

Organitza: Museu Arxiu de Vilassar

Participants: 16 persones

Ponent: Gonzalo Berger, historiador

En el marc del Dia Internacional dels Museus programem la presentació del llibre "La Malatesta: voluntaris del Maresme a la Guerra civil espanyola", fruit de la recerca de l'historiador local Gonzalo Berger. La presentació es fa a través d'un diàleg entre en Gonzalo i l'Enric Ortega, director del Museu. Aquest treball té com a objectiu aportar llum sobre les característiques dels milicians que van ser la primera força de xoc al front i concretament la columna que va sortir del Maresme amb més de 300 veïns. El treball ha estat premiat amb accèssit del Premi Iluro del 2023 i acaba fent un seguiment de tots els voluntaris dels que s'ha pogut fer seguiment històric.

Movicoioga i Kirtan al Museu

Dijous 29 de maig de 2025, 18 h.

Organitza: Museu Arxiu de Vilassar

Participants: 45 persones

Ponent: Erika Núñez

Per tal de diversificar el públic del Museu i acollir noves activitats que atrauen nous públics es dissenya una activitat de ioga dirigida per Erika Núñez al pati de can Banús que després es complementa amb una sessió de cants de mantres a la sala d'actes. Els Museus tenen com a finalitat diversificar la seva funció social acollint activitats diversificades i en aquest marc valorem molt positivament aquesta iniciativa.

Taller: Vols saber fer anar un teler ?

Divendres 30 de maig de 2025, 17 h.

Organitza: Museu Arxiu de Vilassar

Participants: 15 persones

Motivats per fer arribar el coneixement tècnic del funcionament dels telers a més persones des de la Secció va sorgir la proposta de fer un taller sobre el funcionament dels telers. La trobada pràctica es va iniciar a can Manyer amb una benvinguda i repàs general de la preparació de l'ordit fins arribar al teler. Un cop allà en Jordi Olivé i en Joan Massiques van anar parlant de les diferents parts del teler i de la seva posada en marxa. La trobada va ser molt profitosa per la quinzena de persones que hi van participar.

Presentació: Refugiats de la Guerra Civil al Maresme

Divendres 6 de juny de 2025, 19 h.

Organitza: Arxiu Administratiu i Històric – Museu Municipal

Participants: 12 persones

Ponent: Glòria Campoy

Els refugiats de Guerra Civil van passar a Vilassar i per diferents pobles del Maresme arran de l'èxode provocat per la Guerra Civil. A Vilassar gairebé 400 persones van estar acollides en cases de senyors i a can Rafart. L'autora ha resseguit les dades de 9 pobles del Maresme per confeccionar el llibre que presentem avui. Vídeos d'Enric Alonso i Cruz Carbonell: <https://www.youtube.com/watch?v=CIM5-9l9qTg> - <https://youtu.be/TjBbCYuVes?feature=shared>

Dibuixem el Museu

Dissabte 28 de juny de 2025, 10 a 13 h

Organitza: Dibuixem Maresme – Museu Municipal

Participants: 20 persones

Sota la coordinació de la Montse Sanchiz organitzem una trobada de Dibuixem Maresme al Museu Arxiu de Vilassar per tal de copsar a través del traç dels sketchers diferents àmbits del Museu Municipal: el pati, la cuina, l'entrada, les peces... cadascú des de la seva perspectiva fa un dibuix que mostra les seves dots artístiques. El resultat final és un mosaic d'estampes de can Banús.

Exposició: Natura a tocar

Del 5 de juliol al 31 de setembre de 2025

Inauguració: dissabte 5 de juliol, 19 h.

Organitza: Museu Municipal de Vilassar

Participants inauguració: 35 persones

Visitants: 633 persones

L'exposició Natura a tocar té com objectiu acostar l'entorn natural de Vilassar de Dalt als passejants i usuaris del Parc d'una manera tranquil·la i harmònica. Sovint gaudim de la muntanya d'una manera molt passatgera: corrent, amb bici, amb cotxe... però si en silenci recorrem els camins de muntanya podem descobrir la riquesa natural que aglutina el Parc Serralada Litoral. A través de les imatges d'en Joan Villagrasa visualitzen la quantitat d'espècies animals que conviu amb nosaltres a la natura en l'entorn immediat de Vilassar, Cabriels o Premià de Dalt. La presentació feta el dia 5 de juliol va anar a càrrec de l'Enric Ortega, en Joan Villagrasa autor de les imatges i la Carola Llauró alcaldessa, que va destacar la capacitat de Vilassar de generar talent. La mostra es complementa amb un pòster: Natura a tocar que fa una selecció d'imatges de l'exposició.

10/07/25: Visita del Casal d'estiu de Mireia Pujol: 28 alumnes - 01/10/25: 44 infants de 4t i 40 infants de 1r Escola Francesc Macià

Conferència: El patrimoni de Vilassar, un llegat que hem de preservar

Dimarts 8 de juliol de 2025, 20 h.

Organitza: Agora – Museu Municipal

Ponent: Enric Ortega, director del Museu

Participants: 135 persones

Com a cloenda del cicle de conferències Agora l'Enric Ortega, arqueòleg, director del Museu planteja la necessitat de preservar el nostre patrimoni. Descriu les diferents tipologies immoble, moble, immaterial, documental i natural. Seguint un fil cronològic partint dels primers pobladors descriu com la història ha deixat petjada en el nostre paisatge quotidià. De les diferents categories de patrimoni desenvolupa exemples gràfics i finalitza la conferència amb un anàlisi del futur Catàleg de patrimoni descrivint les potencialitats de protecció dels elements. Un cop acabada la conferència es realitza el fi de festa d'Agora amb l'actuació de laus músics.

Vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=gg3OuoZ5JzU>

Notícia: <https://agoraformaciopermanentvilassar.wordpress.com/2025/07/12/lacronica-que-ens-fa-sentir-vilassarencs-i-que-ens-posa-al-mapa/>

Descoberta La Masia

Dilluns 22 i dimarts 23 de setembre de 2025, 11 h.

Organitza. Escola Francesc Macià

Participants: 45 infants

Les classes de 3r de l'Escola Francesc Macià fan el recorregut per les masies de Vilassar, visitant can Salvat, cal Doctor, cal Vaquer, cal Notari i acabant la seva passejada al Museu tot visitant la masia de can Banús. La visita a la cuina es complementa amb l'explicació de com funcionava una cuina antiga i els objectes de vida quotidiana que ens hi podem trobar per poder desenvolupar la vida diària. Aquesta activitat utilitza com a prova pilot el dossier de masies elaborat des del Museu Municipal i que es presentarà el 2 d'octubre a la inauguració del curs escolar.

Conferència: els valors educatius del Patrimoni

Dijous 2 d'octubre de 2025, 18.30 h.

Organitza: Regidoria d'Ensenyament – Museu Arxiu

Participants: 45 persones

El tradicional inici de curs dels docents de Vilassar s'enceta enguany amb un acte dedicat a destacar els valors educatius del patrimoni local. L'acte l'inicia la regidora Carme Terradas fent notar la importància dels educadors en tots els seus àmbits, seguidament l'Enric Ortega fa una passejada històrica pels recursos immobles, mobles, documentals i naturals de Vilassar seguint la línia del temps. Durant l'acte es presenta el dossier de masies que s'ha elaborat pels centres de primària amb la voluntat de cada any anar afegint un dossier amb recursos de descoberta. L'acte s finalitza amb unes paraules de l'alcaldessa i una petit refrigeri al pati del Museu.

Exposició Mercè Bruquetas: primera actriu de Vilassar

Del 17 d'octubre al 17 de novembre de 2025

Organitza: Regidoria de Cultura

Aquest 2025 es commemora l'Any Mercè Bruquetas coincidint amb el centenari del seu naixement. Vilassar se suma a la celebració amb diversos actes que comencen aquest divendres. Aquest divendres 17 d'octubre s'obren els actes de commemoració de l'Any Mercè Bruquetas a Vilassar de Dalt amb la inauguració de l'exposició 'Mercè Bruquetas. Primera actriu de Vilassar' a La Massa Teatre. La mostra es podrà veure al vestíbul del teatre fins al 17 de novembre i després s'instal·larà a la Biblioteca Can Manyer fins després de Nadal. El concert del grup Alosa a la Plaça del Teatre tancarà l'acte d'inauguració de l'exposició. Els actes de l'Any Mercè Bruquetas s'allargaran fins al 2 de novembre quan es podrà veure l'obra de teatre 'Mercè dels uns, Mercè dels altres' a La Massa en una adaptació a càrrec del Casal Popular, entitat on l'actriu vilassarenca va descobrir la seva passió pel teatre.

2025. Any Mercè Bruquetas. El passat mes de maig es va donar el tret de sortida a les commemoracions oficials de la Generalitat de Catalunya de dues personalitats de les arts escèniques catalanes amb motiu del centenari del seu naixement, són: Josefina Güell (1925–2024) i Mercè Bruquetas (1925–2007). L'acte d'homenatge va tenir lloc al Teatre Romea, al qual totes dues van estar vinculades durant la seva carrera, i va comptat amb el director general de Promoció Cultural i Biblioteques, Xavier Fina; l'actriu Àngels Gonyalons; el director i actor Josep Maria Flotats; les cantants Celeste Alías i Gracia Fernández; el director d'orquestra, pianista i compositor, Raül Patiño; la violinista Ana Fernández i la trompetista Marina Romo, tot sota la direcció artística d'Enric Lloret. A l'acte també hi van assistir l'alcaldeessa de Vilassar de Dalt, Carola Llauro i el regidor de Cultura, Carles Corbalán.

La commemoració del centenari del naixement de l'actriu vilassarenca inclourà també altres activitats que podeu consultar al [web de l'Any Mercè Bruquetas](#).

Conferència Coneixem els Bolets que agafem ?

Dijous 23 d'octubre de 2025, 19 h

Organitza: Amics dels Bolets – Museu Municipal

Ponent: Eliseu Vernis, micòleg

Participants: 50 persones

En Llorenç Artigas dona el tret de sortida a la Fira del Bolet i la Natura de Vilassar de Dalt fent la presentació del programa. L'Eliseu Vernis gràcies al suport de les imatges fa un repàs de quines són les espècies més usuals que podem trobar al nostre país, fent èmfasi en aquelles espècies que, per les seves característiques poden implicar algun perill per les persones que els recullin.

Taller de Kapla

Dissabte 25 d'octubre de 2025, 11-13 h.

Organitza: Museu Municipal

Participants: 75 persones

El matí del cap de setmana de la Fira del Bolet donem el tret de sortida a les activitats amb el Kapla per infants, enguany fet al jardí de can Banús que acosta el món de l'arquitectura als més petits i reuneix a les famílies entorn can Banús. El Kapla és un joc de construcció cooperatiu que aporta valors importants a la mainada.

Fira del Bolet i la Natura

Dissabte 25 i diumenge 26 d'octubre de 2025

Organitza: Associació Amics dels Bolets de Vilassar – Museu Municipal

Assistents: 2100 persones

Programa de la Fira del Bolet i la Natura

- **Dissabte 25 d'octubre**, al Museu Municipal de Vilassar de Dalt
Surt al bosc i col·labora amb la mostra dels bolets!, de les 11 a les 13 h.
Cerqueu fins a dos exemplars de la mateixa espècie i porteu-los al Museu per incorporar-los a la Mostra de bolets, entre tots la farem créixer.
Kapla per infants al pati del Museu, construccions inversemblants amb peces de fusta al pati del Museu Municipal, de les 11 a les 13 h.
35a Mostra de bolets, de 18 a 21 h.

Exposició de les diferents espècies de bolets i les seves principals característiques classificades pels Amics dels bolets i col·laboradors.

Tastet de bolets al pati del Museu, de 18 a 21 h.

Degustació d'una **Cassoleta de bolets amb botifarra esparracada**, cuinada en directe a l'era del Museu Arxiu, acompanyada, d'una llesca de pa i un got de vi.

- **Diumenge 26 d'octubre**, al Museu Municipal de Vilassar de Dalt

25a Fira del bolet i la natura, de les 10 a les 20 h. al carrer Marquès de Barberà

Parades de bolets frescos i assecats, cistells, taller de fang, embotits, i un ampli ventall de productes artesans.

A les 11 h. inauguració oficial de la Fira a càrrec de les autoritats assistents.

8 Feet Band, de les 11.30 a 13.30 h. al carrer Marquès de Barberà

Banda de versions que, amb els seu repertori variat, portaran el ritme a la Fira.

Lliurament del Bolet d'or, a les 13 h.

Reconeixement de l'Associació Amics dels Bolets a un vilassarenc o vilassarenca que s'hagi distingit en la seva dedicació al nostre poble en les activitats culturals, socials o esportives.

Aquest any lliurat a en Toni Sala i amb un especial record per en Ramon Aymerich

Open House

Diumenge 26 d'octubre de 2025, 11 a 14 i de 17 a 19 h.

Organitza: Associació Open House – Museu Municipal

Visites: 3.047 impactes

Enguany la proposta innovadora ha estat la casa del carrer del Dr. Martí i Soler, 5 que ha estat la proposta destacada del a revista de l'organització Open House: [La Revista del festival](#)

Es podien visitar els espais:

Forns romans de la Fornaca - C. *Eduard Calvet i Pintó s/n – Passeig de la Fornaca*

Terrisseria romana.

El celler de can Bruguera – C. *Ignasi Iglesias, s/n – Pàrquing de La Quintana*

Diferents espais amb volta catalana de rajola i arcs de plec de llibre.

Nau vella de can Manyer - *Plaça Miquel Martí i Pol, 6*

Futur Museu Tèxtil de Vilassar, sostres de volta catalana amb pilars de fosa. Conserva la col·lecció de maquinària tèxtil del Museu Arxiu de Vilassar.

Nau nova de can Manyer – Biblioteca - *Plaça Miquel Martí i Pol, 6*

Seu de la Biblioteca amb voltes sobre pilars de fosa i la superfície amb paviment hidràulic més gran de Catalunya.

Casa de carrer – C. *Dr. Martí i Soler, 5*

Casa senyorial de principis de s. XX reformada al 2025 com a vivenda unifamiliar.

Teatre de la Massa - *Plaça del Teatre, s/n*

Màxim esplendor de la volta catalana amb una cúpula de 17 metres de diàmetre, obra de Rafel Guastavino.

Cal Notari - C. *Sant Miquel, 9*

Masia senyorial de tres cossos reconvertida per a diversos habitatges. Visita al distribuïdor.

Can Banús (Museu Arxiu de Vilassar de Dalt) - C. *Marquès de Barberà, 9*

Visita a la planta baixa de la masia, distribuïdor i cuina i el jardí romàntic on s'ubica la Fira del Bolet i la natura.

El quadrant de visites ha estat: Cal Notari 220, Nau nova 566, Museu tèxtil 620, can Bruguera 483, casa de cos 430, forns romans 214 i La Massa 514 visites

Les visites teatralitzades organitzades per la Secció de Recreació històrica de La Massa han estat tot un èxit de participació per part dels assistents:

Ruta tèxtil de Vilassar: burgesos i obrers es troben a la fàbrica de can Manyer, el soroll dels telers de garrot, espasa i jacquard els fan estar orgullosos de la producció. Partint de la nau vella fan un recorregut per la nau nova (biblioteca) per acabar al teatre de La Massa, mostra de la vitalitat de la societat vilassarenca en el moment del màxim esplendor del tèxtil a Vilassar.

A cal Notari hi ha remor: en ple s. XVIII escoltareu els neguits dels veïns i veïnes del carrer del Bonaire.... un carrer carregat d'història que amb l'arribada de la nissaga del notari Miquel Vila veurà modificar la seva estructura.

Presentació del llibre: San Ginés de Vilassar

Dijous 20 de novembre de 2025, 20 h.

Organitza: Arxiu Municipal de Vilassar de Dalt

Ponents: Gonzalo Berger, Xavier Godàs i Benet Oliva

Assistents: 70 persones

En Marc Prim, director de l'Arxiu Municipal emmarca l'acte en la celebració dels 50 anys de la mort del dictador Francisco Franco, en un dia singular vol posar de manifest el treball que l'historiador Gonzalo Berger ha fet per portar llum en una de les etapes més fosques de la nostra història recent. El llibre publicat per l'Arxiu amb el suport del Museu i la Diputació dibuixa l'escenari de la repressió franquista del 1939 al 1979. En Gonzalo Berger conjuntament amb en Xavier Godàs i en Benet Oliva repassen els principals apartats del llibre, per deixar constància de la petjada immensa que la repressió va deixar sobre la població local.

Ruta Vilassar Industrial

Dilluns 24 de novembre, 10.30 h.

Organitza. Escola Francesc Macià

Assistents: 50 infants

El alumnes de 2n de primària de l'escola Francesc Macià descobreixen el Vilassar industrial de la mà de la historiadora Laura Sancliment. La Laura visita diferents espais fabrils, com can Ribot, passant per cases de cos i acabar a la nau de can Manyer tot escoltant el soroll dels telers i parlant de la producció tèxtil local.

Taller de corones de Nadal

Dijous 27 i divendres 28 de novembre, 17 h

Organitza: Museu Municipal de Vilassar de Dalt

Assistents: 24 persones

En al línia d'oferir noves activitats en el marc del Museu Municipal hem programat un taller, que per demanda de públic s'ha ampliat a una altra sessió, per tal de treballar les corones de Nadal amb productors locals. La possibilitat d'acollir al Museu diferents activitats que aglutinin nous públics al Museu és un dels objectius que ens vàrem marcar amb el projecte d'activitats.

51è Pessebre Monumental de Vilassar de Dalt

Del 20 de desembre al 25 de gener de 2026

Organitza: Museu Municipal de Vilassar

Presentació: dissabte 20 de desembre de 2026, 18 h.

Assistents a la presentació: 100 persones

Visitants 2025: 998 persones

El dissabte 20 de desembre ens trobem al Museu Municipal de Vilassar per presentar el pessebre d'enguany. En Josep Samon es remunta a diferents activitats que ens van portar a conèixer el Vilassar de Mar històric fa anys, la més concorreguda la passejada que vàrem fer pel veïnat de Mar que ens va portar a conèixer el casc antic. Tenint present la voluntat que el Pessebre Monumental reproduïxi cada any un espai del nostre patrimoni proper enguany l'hem dedicat al veïnat de mar en el moment de la separació dels dos termes, a finals del s. XVIII. El Pessebre d'enguany reproduïx les tres torres de defensa de la línia de la costa, de les que només queda la de can Nadal. Les torres amb les masies i els primers carrers del nostre poble veí, amb una zona dedicada a la platja ocupen enguany tota la sala Jaume Ventura. Per finalitzar l'acte la Presidenta del Museu agraeix a tots els col·laboradors la seva predisposició a fer el miracle de Nadal amb el Pessebre i convida a tots els assistents a visitar-lo durant aquests dies. A l'acte hi és present l'alcaldessa de Vilassar de Mar, Elena López i la de Vilassar de Dalt, Carola Llauro que fan una visita comentada al Pessebre.

Entre el veïnat de Mar de Vilassar i Vilassar de Mar, 1780

Presentació

El Pessebre Monumental d'enguany recrea el nucli històric del Veïnat de Mar de Vilassar a la dècada del 1780, just a l'època que es va segregar del terme de Vilassar per constituir-se com a nou municipi de Vilassar de Mar.

A partir de les dades que es desprèn del plànol del terme de Vilassar fet el 1777 i del «Plano geométrico del pueblo de San Juan de Vilassar...» de l'any 1848, el Pessebre presenta la masia de can Mir amb la seva torre, el torrent de les Serps (actual carrer de Sant Joan) el carrer d'en Roig, el carrer del Peix, les cases del camí ral, can Lledó de Mar i

la seva torre, l'edifici comunal bastit el 1762 conegut com l'Hostal, can Saura, el carrer de sant Antoni i la casa i torre d'en Nadal.

Per fer el Pessebre no hem disposat d'imatges antigues que ens hagin servit de patró, perquè no n'hi ha d'aquella època. I tampoc hem pogut recórrer a l'estat dels edificis perquè la gran majoria han estat completament modificats per reformes efectuades amb el pas dels anys. Només la torre d'en Nadal presenta un aspecte proper al seu estat original. La façana de can Lledó de Mar va ser brutalment desfigurada, però hi ha fotografies del seu estat fins els anys 1960. L'Hostal conserva la seva volumetria però les obertures són força diferents de les d'abans, que podem comparar amb fotografies antigues. I també es coneix un gravat de can Mir sense la torre, que ens permet fer-nos la idea de com era la casa. La resta d'elements del Pessebre els hem creat preservant la distribució dels solars però adaptant la façana i el volum de cada casa segons criteris pessebristes. També, la recreació de la platja és molt més simbòlica que no pas real.

Els orígens del Veïnat de Mar

El 20 d'abril del 1401, Miquel des Bosc, senyor dels castells de Vilassar i de Burriac, va establir en emfiteusi una peça de terra situada al costat de ponent del Rial del Pou i a tocar de mar, a Francesc Sabater, de Vilassar, per construir-hi i fer-hi cases, a canvi d'un cens anual de quatre sous, però sense estar obligat a pagar cap altre cens ni part de collita, ni als mals usos (remença, intestia, eixorquia i cugucia), ni a serveis en treball (joves, tragines, batudes o podades). Aquestes condicions tan falagueres quedaven compensades perquè l'establert sempre hi podria vendre vi en petites quantitats, vi que havia de rebre del senyor del castell de Vilassar.

S'obria així una taverna al centre del litoral de Vilassar, senyal que el nivell de consum de vi la feia rendible i, senyal, també, que l'activitat pesquera i la circulació humana i comercial per via terrestre o marítima hi eren prou importants.

És coneguda la presència a tot el litoral de cabanes —botigues— per a guardar les barques i les eines del pescadors o dels pagesos, així com d'hàbitats precaris per a estades ocasionals de transeünts. A Premià aquestes estructures estan documentades ja l'any 1284, amb l'esment d'un carrer anomenat «posades dels remadors». A Vilassar no en coneixem cap referència fins l'any 1450, en un litigi sobre la propietat d'unes botigues situades prop de la mar.

El fet que no en coneguem referències anteriors no significa que no n'hi haguessin, doncs Vilassar hauria estat una excepció. Les botigues o cabanes dels pagesos-pescadors constitueixen el precedent immediat de les primeres cases del futur Veïnat de Mar. Però el pas d'un hàbitat provisional a un hàbitat permanent i consolidat no es va produir fins a les darreries del segle XV.

El privilegi de constitució de les municipalitats del Maresme del 1480 va comportar un retrocés del poder jurisdiccional del senyor del castell de Vilassar i la desaparició dels monopolis feudals, entre ells la taverna i la fleca.

La Sentència Arbitral de Guadalupe del 1486 possibilitava la fi de l'adscripció a la terra que havien patit els pagesos sota domini senyorial, i havia de tenir molta importància en la mobilitat dels homes.

És en aquest context que trobem els Primers assentaments permanents al litoral de Vilassar, protagonitzats pels Mir, procedents de Cabrera, i els Lledó, procedents de Cabriels. En els registres sacramentals de la parròquia de Vilassar, ja hi consten els «Mir de mar» l'any 1494 i els «Lledó de Mar» els hi trobem el 1512. Pocs anys després, el 1527, el vidrier mataroní Joan Roig va bastir un forn de vidre al Rial del Pou, a l'andana litoral vilassarenca, forn que el 1548 van traspasar als vidriers Sala. Les cases dels Mir i dels Lledó i el forn de vidre dels Roig-Sala, van ser l'embrió del Veïnat de Mar.

Temps de moros a la costa i de bandolers

L'expressió «moros a la costa» reflecteix molt bé el temor constant que hi havia en uns temps a totes les contrades litorals, i el Maresme és gairebé tot ell litoral. La presència de vaixells enemics i naus corsàries no era cap novetat al litoral català, però durant el segle XVI s'intensificà moltíssim. Igualment, la presència de quadrilles de bandolers i les rivalitats entre «nyerros» i «cadells» també va créixer en la segona meitat del segle XVI i es va allargar durant bona part del XVII. Això va afavorir que algunes cases construïssin torres de defensa, tot ni que per a algunes famílies era també un element de distinció social i de poder econòmic.

En el conjunt de l'antic terme de Vilassar, entre 1551 i 1598 es van construir vuit torres de defensa: El 1551, la torre dels Eroles o de can Mayans i la torre dels Sala o d'en Nadal; el 1558, la torre dels Parera, o del Ravalet; després del 1561, la torre de can Mir; el 1568, la torre de can Vehil del Sant Crist; el 1598, la torre de ca l'Isern; el 1599, la torre de can Lledó de Mar o d'en Brufau; i, en una data incerta, la torre de ca l'Amat del Sant Crist.

Així, a l'antic terme de Vilassar hi havia un total de vuit masos amb torre de defensa: ca l'Eroles (Mayans), can Parera (Ravalet) i ca l'Isern, a Vilassar mateix; can Vehil i ca l'Amat al Veïnat del sant Crist; i can Mir, can Llaeó de Mar (Brufau) i can Sala (Nadal) al Veïnat de Mar. Totes foren construïdes a la segona meitat del segle XVI.

Les dades següents són força il·lustratives de la complexa situació que es vivia en aquella època: 1545. Onze naus de corsaris turcs assalten Pineda i fan setanta morts o captius. 1550. Presència de corsaris sarraïns a Vilassar que s'emporten captius els fills dels Lledó de Mar.

1551. Perill de corsaris sarraïns a Vilassar.

1580. A partir d'aquest any es registren freqüents morts violentes ocasionades per rivalitats personals («fou mort a la seva cambra per sos enemics»), o per bandolers o saltejadors de camins (tres difunts el mateix dia amb l'anotació: «morí al torrent d'en Cuquet d'escopetades»).

1584: Desembarcament de «moros» a la platja de Vilassar, que són rebutjats.

1585. Els consellers de Barcelona escriuen a les Corts de Montsó dient que «quatre fustes de moros» cometen «mil robos y maldats en gran derreputació y deslustre desta terra y dany dels poblats en ella».

1616. El batlle de Vilassar, Onofre Armengol, és assassinat pels bandolers.

La torre d'en Saura que no va existir mai

Fa molts anys que als qui ens agrada la història local de Vilassar hem llegit repetides vegades, i a voltes ho hem escrit, que les primeres cases del Veïnat de Mar van ser les d'en Saura, en Mir i en Lledó.

Però una colla de dades obtingudes de les investigacions realitzades en les darreres dècades ens obliguen a rectificar aquest concepte. L'error es produeix d'una forma molt senzilla. En les relacions de cases i masos dels fogatges o de documents del Comú o Universitat, és freqüent que es segueixi un ordre geogràfic. En el cas del terme de Vilassar aquest ordre s'inicia al mateix Vilassar i segueix pels veïnats de Cabrils, del Sant Crist i de Mar, però gairebé sempre indicant sols la vall de Vilassar i la vall de Cabrils. Així, quan la relació arriba al petit nucli del Sant Crist hi trobem: Amat, Vives Carbonell, Saura, Mir i Lledó. Una simple observació de la realitat actual ens mostra que, actualment, al Sant Crist hi ha tres cases (Amat, Vives i Carbonell), i que al Veïnat de Mar hi havia tres torres, a les quals hom adjudica ràpidament els noms de Saura, Mir i Lledó. I aquest és l'error. El mapa del Terme de Vilassar del 1777 i algunes fotografies antigues mostren clarament que en el nucli del Veïnat del Sant Crist hi havia quatre cases: Amat, Vives, Carbonell i Saura. Aleshores, el repartiment de tres cases al Sant Crist i tres més a Mar no és correcte i en lloc de tres i tres s'ha de fer de quatre i dues. I a Mar hi queden només les cases i les torres d'en Mir i d'en Lledó, perquè la tercera torre no corresponia a una casa sinó a una factoria de vidre i no era tinguda com un mas a l'hora de contribuir o participar en els afers de la Universitat. D'altra banda, els estudis de Benet Oliva sobre la producció del vidre a Vilassar, han deixat ben clar que la torre que avui en diem d'en Nadal no va ser bastida per cap Saura sinó pels Sala del forn de vidre.

A més, en els llibres sacramentals de la parròquia de Vilassar, els Saura sempre consten com a pagesos del Veïnat del Sant Crist. També és de notar que els Saura no participen en la sol·licitud que l'any 1726 els habitants del Veïnat de Mar adrecen al bisbe de Barcelona per demanar que els autoritzi la construcció d'una església al veïnat.

Val a dir, però, que en la llibreta de cobrament del Cadastre corresponent a l'any 1723, a «la Casa den Saura» tributa per «la Gleva», vuit peces de terra i «per la Casa y hort y casa de mar». Aquesta «casa de mar» segurament correspon a la masia que segons Damià Bas fou aterrada el 1922 i substituïda per l'edificació actual coneguda per can Vivó.

Torre d'en Nadal

L'any 1527, el vidrier mataroní Joan Roig va bastir un edifici per a forn de vidre vora la platja de Vilassar, al peu del camí ral, a llevant de la masia de can Lledó de Mar. L'any 1548, les hereves de Joan Roig van traspasar el forn a Jaume Sala, també vidrier de Mataró.

El 1550 la platja de Vilassar fou atacada per corsaris sarraïns, que van fer captius els fills de can Lledó de Mar i els van haver d'alliberar mitjançant el pagament del rescat exigít. L'any següent, el 1551, els corsaris sarraïns van tornar a la costa vilassarenca, però sembla que no la van atacar perquè, en un llibre de comptes del Comú, es va anotar el pagament d'un ral a Francí Sirvent «per avisar los de Valès que no vingén per lo dels moros per no ne sont menester».

Aleshores Jaume Sala va fer construir una torre a tocar del forn de vidre per a refugi dels operaris del forn de vidre en cas de perill. El senyor del castell de Vilassar va protestar per la construcció de la torre.

Molts anys després, el 1636, en Nadal Reig, un traginer vingut de Mallorca, va adquirir les edificis i la torre que havien estat dels Sala i que ja no funcionaven com a factoria de vidre. Poc després, en Nadal Reig va posar hostel a casa seva, activitat que va ser continuada pels seus descendents durant una o dues generacions. Els Nadal van transmetre el nom a la torre i avui encara es coneix com la Torre d'en Nadal.

És l'única torre que es conserva de les tres que hi van haver al Veïnat de Mar. La torre és de planta rodona i fa 12,10 m. d'alçària per 6 m. d'amplària a la base. S'hi accedeix per un pas elevat que la uneix al mas a nivell de la primera planta. La planta baixa de la torre és inutilitzada. Disposa de dues plantes superiors i terrat, comunicats per una escala interior. La segona planta és molt més alta que la primera, oferint així una major alçària total de la torre sense fer una tercera planta. Hi ha les mènsules i els arcs de la corsera, però no hi ha els merlets.

Torre d'en Lledó de Mar o d'en Rufau

El 1550, després de l'atac d'uns corsaris sarraïns, els Lledó de Mar es van endeutar per pagar els rescats dels seus fills «qui fuerint capti et captibury a sarracenys in dicto loco de Vilassario in dicto loco del rial del pou».

Malgrat aquestes circumstàncies, o potser a causa d'elles, els Lledó de Mar van ser els darrers a bastir una torre de defensa i no ho van fer fins el 1599, data que consta gravada a la llinda de la porta d'accés al primer pis de la torre, únic vestigi material que se'n conserva. La torre era rodona, segurament de tres plantes amb terrat, corsera i merlets. Era exempta i estava situada a ponent de la casa i sortint cap el camí ral. S'hi accedia per un pas elevat a nivell del primer pis.

No se'n coneixen fotografies ni dibuixos. La seva situació apareix grafiada en un plànol de Vilassar de Mar del 1878, i Damià Bas afirma que, segons aquest plànol, la torre d'en Lledó tenia força més diàmetre que la d'en Nadal. Va ser enderrocada cap els anys 1880.

En un inventari dels béns del difunt Antoni Lladó realitzat el 1608, que es conserva a l'arxiu de la parròquia de Sant Genís, es fa esment de «la torra» i de «la cambra prop la torra» i, també, «a la botiga prop la pallissa, una sort de fusta dels sindris de la torra» i «al porxo, un torn per a pujar la menobra a la torra».

Els Lledó de Mar van fer d'hostalers almenys des de finals del segle XVI idurant bona part del segle XVII. El 1601, juntament amb els Mir, van signar una concòrdia amb el Comú o Universitat de Vilassar, que els facultava per a poder vendre pa i vi en els seus hostals, situats al Cap de Vilassar, a aquells que venien de lluny i als passatgers o mariners que anaven de passada.

Torre de can Mi (Mir)

L'ambient de violència gairebé permanent que va predominar a partir de la segona part del segle XVI i que va portar a la construcció de les torres de defensa de diverses cases de Vilassar, també ho va fer a can Mi o Mir, encara que no en tenim la data precisa. En un inventari dels béns de Clara Mira efectuat el 1561 no es fa cap esment de la torre i, d'això, se'n dedueix que aquell any encara no deuria ser construïda. No deurien trigar gaire a bastir-la, perquè pocs anys després els Mir ja fan d'hostalers i deurien tenir la torre per a oferir un allotjament segur als hostes. Els Mir potser feien d'hostalers des de la seva arribada al Rial del Pou i ho van ser encara durant bona part del segle XVII. Juntament amb els Lledó, el 1601 van fer la concòrdia amb el Comú o Universitat de Vilassar per a poder vendre pa i vi en els seus hostals als passatgers o mariners que anaven de passada.

Segons el dibuix de la torre en el mapa del Terme de Vilassar del 1777, sembla que aquesta sigui de planta quadrada, però, tant el plànol de Vilassar de Mar del 1848, com el plànol de l'arquitecte Miquel Garriga Roca per a un projecte de plaça del mercat, redactat el 1858, demostren que la torre era de planta rodona. L'autor del mapa del 1777 la dibuixa més alta que les altres del Veïnat de Mar, ço que ens porta a creure que tenia quatre plantes amb terrat i corsera. Estava adossada a l'angle de llevant de la façana de la masia i s'hi accedia des de l'interior de la casa.

La torre ja no surt dibuixada en el plànol de Vilassar de Mar del 1878. L'Ajuntament havia comprat la propietat el 1869 i els venedors van posar la condició que s'hi havia de construir una nova Casa de la Vila. La torre deuria ser enderrocada els anys següents a la compra municipal i la casa ho va ser el 1887 o poc després. Un dibuix de Martí de Solà, publicat el 1888 a la guia Barcelona y su provincia amb motiu de l'Exposició Universal, mostra com era la masia ja sense la torre. La nova Casa de la Vila no es va edificar en aquells terrenys fins el 1963.

L'hostal

Durant el segle XVI, el Comú o Universitat de Vilassar va anar desenvolupant la venda de proveïments dels aliments més habituals, a través de l'arrendament del servei al més donant. El Comú cada any treia a l'encant la carnisseria, la fleca, la taverna, l'aiguarent i la neu, i la gavella (oli, sal, salades, llegums...), i en determinava les condicions i els preus de venda dels productes. L'obtentor de l'arrendament ostentava el monopoli de la venda a la menuda del respecte producte o productes a tot el terme municipal.

Els hostals no formaven part d'aquest règim i qualsevol era lliure de posar hostal per acollir viatgers i vendre'ls els aliments. Per això va sorgir un conflicte entre els arrendadors de la fleca i la taverna comunals i els hostalers del Cap de Vilassar que venien pa i vi als seus hostals.

Amb una concòrdia es va resoldre que, els hostalers, a canvi de pagar una quota anual al Comú, poguessin vendre pa i vi als viatgers i, fins i tot, fer besucit o galeta per als mariners. Però no en podien vendre als veïns del lloc.

En el nucli de Vilassar hi havia activitat comercial i no era estrany que des dels veïnats s'hi anés a proveir de certs productes a la botiga corresponent. No tenim constància que cap de les botigues tingués establiment als veïnats. Però el nombre d'habitants va créixer molt durant el segle XVII i encara més el XVIII, provocant noves necessitats.

Sigui pel creixement demogràfic o pels canvis legislatius derivats de la Nova Planta borbònica, l'ajuntament de Vilassar va fer «arrendament per tres anys de l'hostal, taberna, neu y aiguarent, gavella o saladura y fleca del Veïnat de Mar, del primer del mes de gener de l'any 1740 a finals de l'últim dia del mes de desembre de l'any 1742, a Josep Roldós, pescador del Veïnat de Mar, y a Pau Torrents, flequer.»

No sabem si aquest arrendament és el primer d'una sèrie o si n'hi havia hagut anteriorment. Però hi trobem dos elements nous: que siguin per al Veïnat de Mar i que s'hi inclogui l'Hostal. Tampoc sabem si hi havia algun local dedicat a aquests serveis o si l'havien de posar els adjudicataris.

Amb aquesta nova situació establerta, l'any 1762 l'ajuntament borbònic de Vilassar va construir el gran edifici situat al camí ral i davant la torre d'en Nadal per encabir-hi tots els serveis municipals. Avui, aquest edifici encara és conegut per «l'Hostal».

Quan el 1784 es va produir la segregació del Veïnat de Mar i el 1785 es va constituir el primer Ajuntament de Vilassar de Mar, l'edifici de l'Hostal va esdevenir, també, la seu del consistori fins que el 1963 es va inaugurar l'actual Casa de la Vila. durant el segle XVII i encara més el XVIII, provocant noves necessitats.

Sigui pel creixement demogràfic o pels canvis legislatius derivats de la Nova Planta borbònica, l'ajuntament de Vilassar va fer «arrendament per tres anys de l'hostal, taberna, neu y aiguarent, gavella o saladura y fleca del Veïnat de Mar, del primer del mes de gener de l'any 1740 a finals de l'últim dia del mes de desembre de l'any 1742, a Josep Roldós, pescador del Veïnat de Mar, y a Pau Torrents, flequer.»

No sabem si aquest arrendament és el primer d'una sèrie o si n'hi havia hagut anteriorment. Però hi trobem dos elements nous: que siguin per al Veïnat de Mar i que s'hi inclogui l'Hostal. Tampoc sabem si hi havia algun local dedicat a aquests serveis o si l'havien de posar els adjudicataris.

Realització: Francesc Font Suriaca, Toni Llimona Botey, Josep Lluís Milan Vidal, Enric Ortega Rivera, Marc Riera Baylach, Sílvia San Agustín Morralla, Esteve Samon Forgas, Josep Samon Forgas, Xavier Soriano Gabarró i Enric Vilà Bot

Col·laboració: Ferran CanalesBruguera, Aleix Duñó Ruhí, Núria Franquet Font, Ivan Jordan López, Anna Folch Piferrer, Marga Muñoz Pons, Genís Viada Pons de vall, Ramon Vilà Bot, Xavier Vilà Planas i Brigada Municipal.

Assessorament històric: Feliu Novell Andiañach, Benet Oliva Ricós, Josep Samon Forgas i Josep Vilademunt Corney

Obertura de la Col·lecció tèxtil de can Manyer

Després de molts anys treballant en l'obertura de la col·lecció tèxtil de can Manyer es pren la decisió, seguint el programa de curs de proposar una obertura continuada cada últim diumenge de mes de 11 a 13 h. El primer diumenge que obrim és el 30 de novembre de 2025 amb 35 visitant amb la idea de donar continuïtat durant tot el proper any. Tot i que hi ha pendent tasques de museografia el fet de l'obertura dona un nou impuls al projecte.

La notícia de l'obertura ha estat:

Diumenge obre per primer cop la Col·lecció Tèxtil del Museu Municipal a la Nau Vella de can Manyer amb la voluntat de donar un nou impuls i donar a conèixer el patrimoni tèxtil de Vilassar.

La Col·lecció Tèxtil del Museu Municipal de Vilassar ubicada a la nau vella de can Manyer obrirà les seves portes cada últim diumenge de mes de 11 a 13 h a partir d'aquest diumenge 28 de setembre. Aquesta col·lecció aplega un seguit de maquinària i utilleria de les fàbriques tèxtils de Vilassar recollida i posada al dia per la Secció Tèxtil del Museu durant més de 30 anys. L'espai encara haurà d'anar incorporant elements de museografia, però l'obertura pública vol donar un nou impuls i reconeixement al treball portat a terme pels voluntaris del Museu.

Vilassar de Dalt té un passat tèxtil que ha marcat la nostra història, el nostre urbanisme i la nostra cultura. Per aquest motiu el fet de posar en valor una maquinària que cobra vida ens transporta al Vilassar fabril. Duran la visita, cada darrer diumenge de mes, es podrà veure l'espai de preparació amb les màquines de rodets, ordidors, màquina de fer bitlles, la teixidoria amb una mostra variada de telers, la manyeria, el despatx de la fàbrica, així com diferents fonts d'energia utilitzats per moure els telers, des del sistema d'embarrats a les "burres" que feien anar la fàbrica quan no arribava l'electricitat.

Aprofitant aquesta nova obertura, el Museu vol tenir un record especial a tots els col·laboradors que han anat aplegant tot el material tèxtil que avui ja es pot exposar, a les persones i empreses que han fet donacions, i un esment especial a Jordi Olivé, Joan Massiques i Jaume Puig que, gràcies al seu treball, han recuperat el soroll de telers de can Manyer.

Visites patrimonials coordinades des del Museu Municipal:

26/01/2025 Vilassar medieval Masies i Vinyes: Participació de 25 persones: visita can Banús, cal Notari, cal Bonhivern, plaça de la vila, cal doctor i can Salvat acabant a Vins de Dalt.

23/02/2025 Forns de la Fornaca: 8 visitants

30/03/2025 Vilassar tèxtil: la Massa, Museu tèxtil i can Manyer 20 visitants

04/05/2025 Vilassar medieval Masies i Vinyes: 25 visitants

25/05/2025 Forns de la Fornaca : 24 visitants

29/06/2025 Ruta prehistòrica: 6 visitants

27/07/2025 Forns de la Fornaca: 7 visitants

28/09/2025 Ruta prehistòrica: 8 visitants

30/11/2025 Ruta industrial: 12 visitants

21/12/2025 Forns de la Fornaca: 13 visitants

28/12/2025 Forns de la Fornaca: 11 visitants

El Museu acull

L'any 2025 el Museu ha acollit les següents activitats:

- **Conferència: Dones combatents a la Guerra Civil** – dimarts 29 de gener de 2025 – 19 h. – Organitza: Agora – Ponent: Gonzalo Berger – Assistents: 82 persones
- **Assaig homenatge Papaseït** – dijous 30 de gener de 2025 – 20 h- Organitza: ANC – Participants: 12 persones
- **Acte homenatge Salvat Papasseït** – divendres 7 de febrer – 19.30 h- Organitza: ANC – Participants: 50 persones
- **Jornades de treball Hàbitat 3** – dilluns 10 de febrer de 2025 – 10 a 14 h. – Organitza: Ajuntament de Vilassar de Dalt – Participants: 30 persones
- **Conferència: el nostre univers, reptes futurs** – dimarts 11 de febrer 19 h – Organitza: Agora – Ponent: Joan Anton Català – Assistents: 101 persones
- **Conferència: Sexualitat infantil** – dijous 13 de febrer 18 h – Organitza. Regidoria d'ensenyament – Ponent: Elisenda Pasqual – Assistents: 72 persones
- **Assemblea AV Can Banús** – dimarts 18 de febrer, 19 h. – Organitza: AV Can Banús – Assistents: 20 persones
- **Conferència: Mitigar l'escalfament global i adaptar-nos al cicle de l'aigua** – dimarts 25 de febrer, 19 h - Organitza: Agora – Ponent: Narcís Prat – Assistents: 7 persones
- **Conferència: L'enginy invisible. Dones en la història de la ciència** – dimarts 11 de març, 19 h – Organitza: Agora – Ponent: Núria Salan – Participants: 75 persones
- **Assemblea AV Can Banús** – Dilluns 17 de març a les 20 h – Organitza: AV Can Banús – Participants: 15 persones
- **Conferència Escoltar Beethoven** – Dijous 20 de maig a les 19 h – Ponent: Joan Vives – Organitza: Agora – Assistents: 74 persones
- **Conferència: Desxifrant la maçoneria** – Dimarts 25 de març 19 h – Ponent: David Rivelles – Organitza: Agora – Assistents: 94 persones
- **Conferència: Beethoven** – dijous 27 de març 19 h – Ponent: Joan Vives – Assistents: 59 persones
- **Conferència: Beethoven** – dijous 3 abril 19 h – Ponent: Joan Vives – Assistents: 55 persones
- **Conferència: Canvi d'era: l'impacte de la intel·ligència artificial en la Societat** – Ponent: Karina Gibert - dimarts 8 d'abril 19 h- Participants: 75 persones
- **Conferència: Educar a presons: contradicció o necessitat** – Ponent: Jordi Enjuanes – dimarts 22 d'abril a les 19 h – Participants: 50 persones
- **Tast de vins**: dimecres 30 d'abril, 19 h- Organitza: Vins de Dalt – participants: 30 persones
- **Conferència: a la recerca del sentit; noves formes d'espiritualitat** - dimarts 13 de maig , 19 h – Organitza: Agora - Ponent: Mar Griera – Participants: 77 persones
- **Conferència: la imatge com a eina generadora d'imatges** – dimarts 20 de maig, 19 h- Organitza : Agora - Ponent: Dimas Fàbregas – Participants: 90 persones
- **Taller UFO presències** – dissabte 24 de maig, 11 h - Territori Transversal/Javier Arenillas – Organitza: Revelat – Participants. 20 persones
- **Taller Archivo sombra** – dissabte 24 de maig, 12 h. – Carlos Canal – Organitza: Revelat – Assistents: 22 persones
- **Taula rodona** – dissabte 24 de maig, 13 h – Dispara film – RAW – 08 mil·límetres – Assistents: 48 persones
- **Projecció documental: Josep Maria Cañellas. L'ombra del fotògraf** – dissabte 24 de maig 18 h - Organitza: Revelat – Assistents: 4 persones
- **Conferència: Qui ha de netejar els boscos ?** – dimarts 27 de maig 19 h – Ponent: Jordi Salbanyà – Organitza: Agora – Assistents: 58 persones
- **Casament al Museu** – Dissabte 31 de maig a les 18 h. – organitza: Laia Quelart – Participants: 70 persones
- **Conferència: La màquina enigma** – dimarts 10 de juny a les 19 h – Organitza: Agora – Ponent: Rosa Camps – Assistents: 77 persones
- **Celebració fi de curs currículum obert** – divendres 13 de juny, 11 h – Organitza. Regidoria Educació – participants: 40 persones
- **Vetlla d'estiu: contra les mentires del món rural** – divendres 20 de juny a les 22 h – Organitza: regidoria de cultura – participants: 75 persones
- **29 Poesia als Parcs – diumenge 29 de juny** 12 h - recital dels poemes de l'Enric Casasses i la Blanca Llum Vidal - Organitza: Viu el Parc. Assistents: 60 persones

- **Reunió Departament d'Ensenyament:** dimarts 2 de juliol – Organitza: Regidoria d'ensenyament – Participants: 35 persones
- **Vetlla d'estiu de jazz:** divendres 11 de juliol, 21.30 – Organitza: La Massa – Assistents: 35 persones
- **Nit de taverna:** dissabte 12 de juliol, 21 h. – Organitza: Casal Popular – Assistents: 210 persones
- **Reunió Club d'Esplai:** dilluns 14 de juliol de 2025, a les 19 h. – Organitza: Club d'esplai – participants: 66 persones
- **Vespreig al Museu:** dimecres 27 d'agost, 18 h. – Organitza: Comissió de Festes – Assistents: 300 persones
- **Festa d'aniversari:** dissabte 30 d'agost, 20 h. – Organitza: particular – Assistents: 50 persones
- **Casament:** dijous 11 de setembre, 13 h – Assistents: 30 persones
- **Conferència:** La mobilitat i la transició ecològica a Catalunya – dimarts 16 de setembre, 19 – Organitza: Agora – Participants: 105 persones
- **Conferència:** Per què envellim ? – dimarts 23 de setembre 19 h – Organitza: Agora – Participants: 122 persones
- **Acte 1 octubre** – dimecres 1 d'octubre de 2025 – 19 h. – Organitza: Agora – Participants: 50 persones
- **Assemblea de treballadors** – dilluns 13 d'octubre – 13.45 h. – Organitza: Comitè de treballadors – Participants: 80 persones
- **Assemblea de treballadors** – dijous 16 d'octubre – 13.45 h. – Organitza: Comitè de treballadors – Participants: 90 persones
- **Concert El Gaig** – dissabte 18 d'octubre, 18 h- Organitza: El Gaig – Assistents: 60 persones
- **Assemblea treballadors** – dimarts 11 octubre 14 h – Organitza: Comitè de treballadors – Participants: 85 persones
- **Conferència: L'Orient mitjà en un món fracturat** – dimarts 11 d'octubre 19 h – Ponent: Gabriel Garroum – Organitza: Agora – Participen: 85 persones
- **Assemblea treballadors** – dijous 20 novembre 14 h – Organitza: Comitè unitari – Participants: 80 persones
- **Conferència: Com repensar les migracions** – dimarts 25 de novembre, 19 h – Ponent: Blanca Garcés - Organitza: Agora – Participen: 81 persones
- **Taller com funciona el verifactu** – dimecres 26 de novembre 15.30 h – Organitza: Servei de Promoció econòmica Ajuntament – participants: 40 persones
- **Conferència: Manuel de Pedrolo, l'escriptura total** – dimarts 2 de desembre, 19 h – Ponent: Anna Maria Villalonga – Organitza: Agora – Participants: 63 persones
- **Conferència: El manifest Ventonete** – dimarts 9 de desembre, 19 h – Ponent: Andreu Mayayo – Organitza: Agora – Assistents: 71 persones
- **Gravació vídeo Fornaca** – dissabte 13 de desembre i, 11 h – Organitza: Aula de dansa municipal – participants: 12 persones
- **Curs de formació en alertes** – dimarts 16 de desembre – Organitza: Ajuntament de Vilassar de Dalt – Participants: 100 persones
- **Assemblea Agora** – dimarts 16 de desembre, 19 h - Organitza. Agora – Assistents: 22 persones

El Museu funciona

Estadística de visitants 2025

El recompte de visitants 2025 és la suma de les activitats organitzades des del Museu Municipal, les activitats realitzades a les nostres instal·lacions, les coordinades des de Turisme pel que fa a visites guiades i les consultes rebudes durant l'any.

		Activitats pròpies	Fornaca	Tèxtil	Consultes	Rutes	Activitats externes
Gener	1254	1119	0	15	1	25	94
Febrer	394	12	8	0	4	0	370
Març	720	330	25	25	4	20	317
Abril	451	274	0	16	1	0	160
Maig	643	164	64	0	3	25	387
Juny	295	35	0	0	2	6	252
Juliol	611	248	7	0	0	0	356
Agost	551	250	0	0	1	0	300
Setembre	355	35	0	0	0	18	302
Octubre	3005	2380	214	78	3	0	330
Novembre	496	94	0	99	0	12	291
Desembre	1272	998	23	15	2	0	234
Total	10047	5939	341	248	21	106	3393

Consultes

Les consultes efectuades al Museu l'any 2025 han estat:

10/01/2025	Arxiu	Imatge antiga fàbrica de Vilassar per treball
18/02/2025	Arxiu	Fotografies ca l'Anton Feliu per projecte
18/02/2025	Turisme	Informació per fer DAFO turisme de Vilassar
18/02/2025	Arxiu	Imatges de l'antiga sala arqueologia als Rajolers i can Banús
26/02/2025	Turisme	Promoció establiment a nivell Comarcal
04/03/2025	Turisme	Informació turística del poble
18/03/2025	Museu	Informació llibre Sants Màrtirs Pilarín
26/03/2025	Museu	El paper de la dona en la indústria tèxtil per estudi
27/03/2025	Museu	Informació sobre les peces de can Finet
09/04/2025	Museu	Informació sobre les fàbriques tèxtils
05/05/2025	Museu	Imatge cova de la granota per publicació
12/05/2025	Arxiu	Documentació i imatges de la casa Dr Martí Soler per projecte
29/05/2025	Museu	Documentació gràfica i escrita de cal Garbat
18/06/2025	Arxiu	Documentació treball recerca barri Galbanya
19/06/2025	Arxiu	Vídeo sobre els barris per treball de recerca
27/08/2025	Museu	Fotografies punta de sageta per tatu
14/10/2025	Arxiu	Fotografies de Vilassar pel treball de recerca
29/10/2025	Museu	Fotos ocells

30/10/2025	Museu	Fotos bàsquet
10/12/2025	Arxiu	Arxiu Albert Bastardes
22/12/2025	Arxiu	Informació tèxtil

Calendari d'activitats de gestió

Durant l'any s'ha assistit a les següents convocatòries:

29/01/25: Reunió coordinació Cultura
17/02/25: Reunió Oficina de Patrimoni Cultural
24/02/25: Consell de Gestió
25/02/25: Comissió de Patrimoni
06/03/25: Grup de treball Mercè Bruquetas
25/04/25: Consell Rector
03/06/25: Consell de Gestió
19/06/25: Reunió Associació Bolets
09/07/25: Reunió patrimoni escoles
09/07/25: Reunió pla accessibilitat
16/07/25: Assistència reunió Xarxa de Museus Diputació
02/09/25: Reunió Francesc Macià projecte GEO localització
04/09/25: Reunió Bolets
04/09/25: Consell de Territori
18/09/25: Comissió de Patrimoni
22/05/26: Consell de Gestió
23/09/25: Reunió Any Bruquetas
08/10/25: Consell Rector
16/10/25: Reunió Fira del bolet
21/10/25: Reunió Turisme Cultural CCM
01/12/25: 119ª reunió de la Xarxa de Museus

Publicacions Museu i turisme

Les principals accions pel que fa a publicacions genèriques ha estat la cartelleria de les activitats programades, així com el programa de ma d'Open House i la cartelleria interior de les activitats programades.

Reedició retallable pessebre

Al mes de gener fem una tirada de 200 retallables de figures del pessebre per commemorar els 50 anys de pessebre a can Banús, l'èxit de visitants fa que s'hagin esgotat durant el desembre la primera tirada que es va fer.

Grup de treball Mercè Bruquetas

A partir del mes de març es reuneix el grup de treball Mercè Bruquetas per preparar un seguit d'actes coordinats per la regidoria de Cultura en memòria de l'actriu vilassarenca. Des de el Museu proposem fer una recollida de material gràfic dels familiars: Mari Àngels Casellas i del fons Xavier Vilar i preparar una exposició que pugui ser itinerant per la Festa Major d'agost, acompanyada d'un opuscle.

Díptic Aprendre jugant

Fem un tiratge de 300 díptics Aprendre Jugant on es fa una breu explicació dels objectius i apartats de l'exposició que inaugurarem per la Festa Major d'abril.

Pòster Natura a tocar

Amb les imatges de Joan Villagrasa confeccionem un pòster de Serralada litoral, natura a tocar que es distribueix per tota la població i pels centres escolars. Es fa una tirada de 300 exemplars i dona una imatge gràfica de la riquesa naturalista del nostre territori.

Dossier Masies

El dijous 2 d'octubre es presenta a la comunitat educativa el dossier de descoberta de masies que pretén ser una eina pels mestres de primària per descobrir el patrimoni de Vilassar. El dossier maquetat de forma molt gràfica proposa descobrir 5 masies de Vilassar i un seguit de propostes didàctiques per conèixer les parts de la masies, els oficis vinculats a la pagesia o les eines del camp. Aquest dossier és el primer d'una col·lecció que acosti el nostre patrimoni local als educadors. Es fa una tirada de 20 exemplars a Impremta Ros per repartir als centres escolars.

Pòster de portes

Amb el treball fotogràfic de l'Arnau Bosch i el disseny de la Marga Muñoz, el mes d'octubre per Open House presentem el pòster de portes de Vilassar que es suma a la col·lecció d'elements patrimonials de panys i terra hidràulic de can Manyer. És una eina més per posicionar el patrimoni local i donar-ne difusió. Es fa una tirada de 300 exemplars i es repartirà el cap de setmana de l'Open House. Es fa en un format també més petit en A3 per fer una distribució posterior.

Revista Open House

Enguany per la celebració del certamen Open House s'ha editat una revista:

[La Revista del festival](#) Amb diferents propostes d'activitats i elements destacats, en el cas de Vilassar destaca la visita a la casa de cos del carrer Dr. Martí Soler.

Llibret Mercè Bruquetas

Arrel de la presentació de l'exposició del 17 d'octubre es presenta un opuscle que recull els textos i imatges de l'exposició, el redactat ha estat elaborat pel Museu Arxiu i les imatges formen part del Fons de l'Arxiu Històric Municipal.

Dossier didàctic tèxtil

Durant l'any 2025 hem recopilat material informatiu per tal de confeccionar el contingut teòric del dossier didàctic dedicat al tèxtil. Aquest dossier vol ser una eina de treball per als docents de Vilassar de Dalt i veurà la llum un cop maquetat i complementat amb imatges durant l'any 2026. Serà el número 2 de la col·lecció després de que l'1 dedicat a les masies tingués una molt bona acollida entre els centres escolars.

Postal de Nadal

Des del Museu hem proposat la imatge i el text de la postal de Nadal institucional de l'Ajuntament, enguany amb un ordidor de can Manyer. Aquestes iniciatives són una manera de donar a conèixer el nostre patrimoni amb fórmules alternatives.

Difusió

Campanya canvi de nom

A rel de l'aprovació dels nous estatuts del Museu Arxiu al febrer de 2025 la institució passa a dir-se Museu Municipal de Vilassar de Dalt. Aquest canvi és fruit de la creació de l'Arxiu municipal amb un protocol propi de funcionament. Evidentment les dues constitucions seguiran treballant colze a colze però diferenciant les funcions de salvaguarda documental que pertoca a l'Arxiu. S'estableix un període de dos anys per tot aquell fons documental que era propietat del Museu vagi passant a l'Arxiu.

Notícia: <https://vilassar.cat/actualitat/noticies/el-museu-es-renova-i-passa-a-dir-se-museu-municipal-de-vilassar-de-dalt>

Vídeo del 3Cat

La plataforma 3 Cat llença a les xarxes un vídeo el dia 16 d'abril per commemorar la diada de Sant Jordi utilitzant les imatges i els missatges gravats al juny a la Biblioteca can Manyer de Vilassar. L'enric Ortega parla del pas de fàbrica a Biblioteca i es destrueix per xarxes socials des de la Plataforma de TV3.

<https://www.instagram.com/reel/DIf7NdetAG2/?igsh=N2dpNGxpNji0Ymdt>

Restauració plafó patrimonial

El dia 15 d'abril es reposa el cartell sobre la volta catalana col·locat al a Plaça del teatre ja que estava en molt mal estat. Aquest plafó parla de la utilització de la volta catalana com una tècnica constructiva habitual a casa nostra i ho fa des del punt de vista de donar a conèixer el patrimoni arquitectònic de Vilassar.

Any Mercè Bruquetas

Des del Museu col·laborem amb el Departament de Cultura aportant material gràfic i informació a la pàgina web creada en commemoració de l'any Mercè Bruquetas:

<https://cultura.gencat.cat/ca/temes/commemoracions/2025/anymercebruquetas/>

Vídeo promocional taller telers

El 17 de juny llencem un vídeo promocional a través de les xarxes socials sobre el taller aprèn a fer anar un teler realitzat al mes de maig a can Manyer. El vídeo reten ser un reclam per reforçar la secció tèxtil del Museu amb persones interessades en aquest món.

<https://www.facebook.com/Museuarxiuvilassar/videos/1278601474272381>

Publicació del catàleg de pessebres de la Federació

La Federació de Pessebres edita un catàleg col·lectiu on-line amb tota la informació dels pessebres associats, Vilassar de Dalt en forma part i ha facilitat les dades per aparèixer:

<http://www.pessebrescat.cat/exposicions/>

Bidons promocionals

Editem 75 bidons d'aigua amb el nou logotip del Museu per tal de fer promoció de la nova imatge gràfica del Museu. Aquest bidons serviran coma material promocional de la institució i com a deferència per aquells conferencians i talleristes que realitzen activitats al Museu desinteressadament.

Estudis i projectes

Les principals accions de recerca impulsades des del Museu han estat:

Memòria oral

En el marc del treball de Gonzalo Berger sobre lluita antifranquista el dilluns 20 de gener fem entrevista Adelaida Pons de Vall, lluitadora en les files del PSUC de Vilassar de Dalt i molt vinculada als moviments de protesta durant la dictadura. L'entrevista a càrrec de Gonzalo Berger s'enregistra per al repositori de memòria oral de l'Arxiu Municipal.

Datacions C14

L'any 2024 a la zona alta de Domènec a tocar de l'arrancada del camí de la Font d'en Dirol va aparèixer un crani. Excavat d'urgència pel Servei d'arqueologia va donar una fosa simple sense més que el crani. Les datacions de C14 que s'han fet al 2025 han donat com a resultat que es tracta d'un individu del s. XIV. Associem aquesta troballa als episodis de pesta del s. XIV. Més endavant la part baixa de Domènec acollirà el bosc de la morberia ja al s. XVII.

Catàleg de patrimoni

Donant continuïtat a la feina feta el passat any des del Museu ens impliquem en la revisió del Catàleg de Patrimoni dirigit per l'arquitecte Josep Maria Fortià.

Al mes d'abril revisem tot el llistat de jaciments arqueològics i àrea d'expectativa de Vilassar, un cop revisats proposem a l'arqueòleg redactor fusionar les fitxes referents a la part inferior de l'antic camp de futbol i Ca Nolla, així com proposar una reordenació de les fitxes seguint l'orografia de Vilassar, des dels jaciments de can Boquet a la Plana.

Gravació telers

Es realitza una gravació del taller Vols fer anar un teler celebrat el 30 de maig de cara a guardar en la memòria de testimonis orals de l'arxiu les explicacions del funcionament del teler i les característiques tècniques dels telers de can Manyer. De tot el vídeo que dura dues hores es fa un breu d'un minut que es distribueix per xarxes socials.

Estudi de moneda falsa

El dimarts 4 de novembre Daniel Daví, historiador de Mataró està fent recerca per un article sobre la moneda falsa al Maresme. Documenta diferents peces del Museu Municipal per a la sessió d'estudis mataronins.

Registre 148 - 23 monedes falses sense encunyar - 1 d'Isabel II - 1 làmina rectangular Retalls

Ubicació: Les Ginesteres (Vilassar de Dalt)

Registre 151 - Gresol per fondre metalls - Origen Can Marquès (Vilassar de Dalt)

Registre 355 - Màquina de moneda Falsa - Can Xinxà (Cabriels) - Donació: 01/08/1966

CETS

Des del Museu Municipal vàrem rebre el 8 de maig la visita de la persona supervisora del CETS del Parc Serralada Litoral. Vàrem fer l'acollida al Centre de Documentació i després ens vàrem desplaçar a l'entorn arqueològic de can Buquet per fer una part de la ruta arqueològica:

<https://parcs.diba.cat/ca/web/l-informatiu/-/litoral-el-parc-de-la-serralada-litoral-rep-la-visita-d-una-verificadora-d-europarc-per-a-l-adhesio-a-la-carta-europea-de-turisme-sostenible>

Dades per IEC

El **Portal del Patrimoni de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC)**, una plataforma digital per oferir un accés unificat i intel·ligent a la recerca científica desenvolupada per l'IEC en l'àmbit del patrimoni, i per facilitar-ne la consulta transversal, oberta i contextualitzada sol·liciten imatges dels Forns romans de la Fornaca per incorporar aquest jaciment al portal

Roll up 30 anys de can Salvat

En motiu de preparar una exposició sobre can Salvat de car ala 2026 ens coordinem amb Associació de Veïns i confeccionem un reclam per cercar imatges antigues del barri. El Museu dissenya i produeix el roll up que es col·locarà a la Fira de Santa Llúcia de can Salvat i després itinerarà a diferents espais.

Memòria del tèxtil

El divendres 19 i el dissabte 20 de setembre la fotògrafa Ana Tornel reuneix a can Manyer els col·laboradors de la Secció Tèxtil i antigues treballadores de les fàbriques de Vilassar. La seva voluntat és crear un fotolibro a partir dels seus originals fotogràfics i complementar-lo amb les experiències viscudes a la fàbrica. Els fantasmes que apareixen a les imatges preses fa anys es tornen realitat. Per aquesta activitat hem concentrat les entrevistes el divendres a la tarda i el dissabte al matí.

Estudi de la documentació per a la legalització de l'activitat

L'enginyer Jordi Alabau realitza un estudi previ de la documentació i aixecament de plànols per revisar els requisits necessaris a implementar per legalitzar la masia de can Banús per l'activitat que s'hi realitza. Aquest estudi previ serveix de base per sol·licitar la subvenció de plans estratègics a la Diputació de Barcelona per assumir el projecte d'obres a realitzar. Pas indispensable per la legalització del Museu i la seva alta al registre de Museus.

Premi Bonaplata 2025

El Museu Municipal de Vilassar de Dalt guardonat amb el Premi Bonaplata 2025 de l'Associació del Museu de la Ciència i la Tècnica i d'Arqueologia Industrial de Catalunya.

La sala d'actes del Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya va acollir, dilluns 1 de desembre, l'acte de lliurament de guardons dels Premis Bonaplata per la valoració del Patrimoni Industrial Tècnic i Científic. L'alcaldeessa Carola Llauro, la presidenta del Museu Municipal, Anna Folch, i el Director del Museu de Vilassar, Enric Ortega van recollir el Premi Josep Alabern Valentí, en la modalitat de col·laboració amb l'Associació de Museus de la Ciència i la Tècnica de Catalunya (AMCTAIC), en reconeixement a la trajectòria del Museu Municipal de Vilassar en la preservació del patrimoni industrial de Catalunya.

L'acte va destacar el paper del Museu com a soci institucional de l'Associació de Museus de la Ciència i la Tècnica de Catalunya des de l'any 1991, així com la dilatada tasca portada a terme en la recopilació, catalogació i restauració del patrimoni tèxtil de Vilassar de Dalt.

La vetllada va posar en valor el paper de totes aquelles persones que, amb la seva dedicació, al llarg de més de 40 anys han fet possible l'obertura de la Col·lecció tèxtil de can Manyer; des d'aquells pioners que recollien mostraris, telers i ordidors quan una fàbrica de Vilassar tancava, a aquelles persones que guardaven fotografies o documents de la fàbrica i n'han fet donació al Museu, fins arribar als actuals col·laboradors de la secció tèxtil, que han restaurat totes les peces i han aconseguit posar en marxa quatre telers al centre de la nau. Gràcies a ells Vilassar recupera el so dels nostres carrers, el so de telers.

Aquest Premi és un reconeixement a la tasca portada a terme per la institució i per la nostra gent en la preservació del patrimoni tèxtil de Vilassar, un signe d'identitat que va més enllà del nostre municipi, un compromís amb el patrimoni i la gent del nostre país

Inventari, catalogació i restauració

Enguany s'han realitzat les següents tasques:

- Neteja, inventari i catalogació de les donacions efectuades durant el 2025 actualitzant el llibre de registre i el programa Museumplus contemplats 4480 registres o conjunt de peces.
- Adquisició de 5 bitllets de Guerra civil per dipositar-los a l'Arxiu administratiu i històric de Vilassar (01/07/25)
- Restauració de prestatge, carretó, dispensador, dos peus de fusta i filosa per can Manyer. (01/07/25)
- Restauració premsa de vi exterior pati de can Banús a càrrec de Júlia Servera restauradora professional (24/10/25)

Donacions 2025

- OF: llibre Higiene i economia domestica de F. Viladrosa (28/01/25)
- IS: 108 clixés de vidre anys 20-30 Vilassar (28/01/25)
- JC: filosa (13/03/25)
- AP: carta i bitllets república (16/04/25)
- HR: fotografies i fitxes guarderia (29/05/25)
- ER: llibre sobre industrials tèxtils (02/06/25)
- CV: llibre teoria teixits principis de segle (17/07/25)
- R: Placa Plaça de la Vila (18/07/25)

Reductor a can Manyer

Col·locació d'un reductor de velocitat a la màquina de fer bitlles per tal que es puguin fer bitlles per abastir els telers de mostra. La Secció tèxtil per les demostracions necessita poder abastir les llançadores i calia col·locar aquest reductor a la màquina de can Manyer.

Restauració peces can Sayol

El 3 de juny recollim de l'Escola de Restauració de béns cultural de la Generalitat de Catalunya, amb la professora Silvia Marín de l'ESCRBCC, l'Escola de restauració. Fa un any ens vas portar unes capsas de fragments de ceràmica i vidre la resta són altres brocs, o fragments informes o que no connecten amb la

resta de fragments. És prou interessant perquè han sortit algunes formes interessants d'entre segles XVII-XVIII sobretot. Semblen porrons de pastor i setrills gairebé totes les formes. En quant a ceràmiques, també hi ha troballes interessants com una escudella d'orelletes de blava catalana i un trespeus per escalfar el dinar.

Figures de pessebre

El dimarts 3 de juny lliurem a l'empresa Atreo d'Avinyonet del Penedès un conjunt de 25 figures de pessebre de la col·lecció històrica per ala seva restauració. El divendres 5 de setembre l'empresa Atreo fa el lliurament de les figures de pessebre que s'incorporen a la col·lecció del Museu Municipal. Aquesta intervenció va a càrrec de la subvenció de restauració de la Xarxa de Museus.

El dimarts 7 d'octubre recollim 20 figures de pessebre antigues restaurades per empresa Atreo, que s'incorporen ja a la col·lecció del Museu.

Restauració peces de can Manyer pis superior

A partir del mes de juny la restauradora Júlia Servera i la Lai Barbero, restauradores professionals inicien una col·laboració amb la secció tèxtil del Museu per fer manteniment i posar el dia tota la utilleria i mobles que estan al pis de dalt de can Manyer i que un cop tractats es van incorporant a la col·lecció tèxtil permanent. Les intervencions es fan en materials de fusteria i metall.

Restauració peces arqueologia

El 16 d juliol recollim del departament de Restauració de l'Oficina de Patrimoni Cultural 8 peces de bronze (registre 381) procedents de la sitja de la Fornaca i una moneda romana de l'exposició permanent d'arqueologia que han estat durant un any al laboratori per tal de consolidar-les i estabilitzar el seu estat. El material es retorna de nou a l'exposició permanent d'arqueologia.

Recollida de revistes antigues

La Sra. Otilia Estorach ens fa arribar diferents números antics de revistes d'escalada, es tramet repartiment: Butlletí de Granollers de 1954 al Museu Arxiu Tomàs Balvey, Butlletí de 1946. Centre excursionista de Terrassa, Club Deportivo Navarra, Agrupació fotogràfica Sant Joan Baptista, Centre Excursionista de Gràcia, Centre Excursionista de Catalunya, Club Deportivo Eibar, Agrupación Montañera Zamorana i Peña Guara Huesca

Inversió i millores

- Col·locació de dos cartells senyalitzadors al carrer Marquès de Barberà: Museu i Parc sobre la paret deixant les rajoles de les columnes netes.
- Col·locació d'un vinil amb el nou logotip del Museu a la sala d'actes
- Col·locar nova cortina entrada forns romans
- Adquisició de dues peanyes per can Manyer i faristol de peu A3
- Canvi de tota la grifaria dels dos lavabos de can Manyer (aixetes i polsadors lavabos)
- Barra de cortina pel despatx de can Manyer
- Lector de DVD, disc dur i equip de so sala portàtil

Actuacions de gestió

Enguany s'han realitzat les següents tasques:

- Tramitació subvencions del catàleg 2025: activitats i restauració de peces de pessebre (20/01/25)
- Confecció de la memòria d'actuació 2024
- Jornada de desmuntatge del Pessebre Monumental i reordenació de tot el material sala pessebre (08/02/25)
- Revisió de tràmits per donar alta el Museu Arxiu de Vilassar al registre de museus de la generalitat amb Oficina de Patrimoni Cultural (17/02/25)
- Assistència al curs La protecció legal del patrimoni cultural català, dues sessions el dilluns 24 i dijous 27 de febrer
- Tramitació pòlissa accidents per activitats al Museu tèxtil (21/03/25)

- Reunió amb empresa Nuvilum per estudiar possibles col·laboracions en la catalogació de col·leccions. El blog - Nubilum (26/03/25)
- Reunió amb AN, arquitecte urbanista resident a Vilassar interessada en col·laborar en projectes de dignificació d'espais (26/03/25)
- Muntatge de l'exposició Aprendre jugant de la Fundació Folch i Torres a la sala d'exposicions temporals del Museu (11/04/25)
- Reunió d'atorgament de les subvencions de concurrència competitiva atorgades per Cultura (15/04/25)
- Tramitació de la pròrroga del Conveni de amb la Xarxa de Museus de Diputació fins a juny de 2026
- Tramesa dels fitxers del cercle de comparació de la Diputació de Barcelona amb les dades del Museu corresponents a l'any 2024 (14/05/25)
- Reunió amb editorial Carles Gorgs sobre la publicació de la repressió franquista a Vilassar (14/05/25)
- Enviament material any Mercè Bruquetas a la DG de Patrimoni del Dep de Cultura per a la seva inclusió a la web del centenari (21/05/25)
- Enviament a la família Pilio Piris còpia de 270 imatges digitalitzades de Manacor a principis de s. XX que eren propietat d'en Pilio per tal de contactar amb Arxiu de Menorca interessats en el material (21/05/25)
- Desmuntatge de l'exposició Aprendre jugant i repintura plafons expositius (02/06/25)
- Participació al taller Introducció als vocabularis per a la documentació d'objectes patrimonials controlats impartit per l'empresa Veraicon els dies 4 i 6 de juny
- Muntatge exposició Natura a tocar (11/06/25)
- Tramitació de la fitxa d'accessibilitat de l'edifici de can Banús via EACAT a l'Ajuntament de Vilassar per al desenvolupament del Pla d'accessibilitat (01/07/25)
- Assistència a les sessions formatives del Pla d'accessibilitat dels Museus segons el Decret 209/2023, de 28 de novembre, del Codi d'accessibilitat de Catalunya, celebrades telemàticament el 20 i 27 de juny i el 4 de juliol.
- Reunió amb AAVV de can Salvat per preparar possible exposició 30 anys d'associació de cara al 2026 (28/07/25)
- Desmuntatge exposició Natura a tocar (01/10/25)
- Reunió amb el Parc per avaluar l'estat de l'educació ambiental al Parc Serralada Litoral (13/10/25)
- Tramitació justificació Subvenció Catàleg de 1573 per la restauració de figures de pessebre (GAJU2025002193)
- Participació a l'escenificació Paraules que trenquen ossos al dolmen de la Roca d'en Toni fent una breu explicació per emmarcar l'entorn arqueològic el dissabte 8 de novembre.
- Tramitació de la justificació de subvenció Catàleg de 6.000 euros per activitats de difusió patrimonial i exposicions temporals 2025 (GAJU2025002194)
- Tramitació de subvencions 2026: restauració, activitats i projectes estratègics a al Diputació de Barcelona

Centre de documentació del Parc Serralada Litoral

Fons documental

L'any 2025 el fons ha crescut en documents entrats en el programa estàndard de la xarxa de Centres de Documentació de la xarxa de parcs de la diputació de Barcelona amb un total de **1623** documents catalogats, que es poden consultar en el catàleg col·lectiu : <http://cataleg.parcs.diba.cat>

Nombre total de documents de la Base de Dades Koha	1623	
Tipologia dels documents de la Base de Dades	Tipus	Nº
	Llibres	933
	Tesis	229
	Dvd-cd	39
	Revistes	62
	Opuscles	166
Articles	194	
Nombre de documents entrats durant l'any 2025	43	
Tipologia dels documents de la Base de Dades	Tipus	Nº
	Llibres	32
	Tesis	9
	Opuscles	2

Consultes fons i activitats ens les que ha participat en Centre de Documentació aquest 2025

En aquest quadre podem observar l'evolució dels usos en el Centre de Documentació en detall.

Usuaris per anys	2007	7	2015	336
	2008	11	2016	472
	2009	68	2017	486
	2010	350	2018	490
	2011	501	2019	485
	2012	412	2020	418
	2013	425	2021	204
	2014	422	2022	632
	2023	410	2024	539
	2025			491

Per activitats 2025	Consultes en el Centre de Documentació	32
	Consultes correu electrònic	34
	Xerrades i exposicions realitzades en el CD (4)	407
	Activitats realitzades en biblioteques i equipaments (1)	18
Total		491

Proposta d'activitats 2026

---

1. Participació interna i projecció externa

- Fomentar els Grups de treball i comissions sectorials
- Participació activa en esdeveniments de projecció de l'entitat a nivell local i comarcal.
- Celebrar les Jornades Europees del Patrimoni i Dia dels Museu
- Organitzar Open House promocionant activitats familiars de complement
- Donar suport a les activitats proposades pels Grups col·laboradors del Museu: Agora, Amics dels Bolets...

2. Política de protecció i valoració del patrimoni

- Realitzar accions de divulgació dels elements patrimonials locals.
- Participar en la revisió del Catàleg de Patrimoni de Vilassar de Dalt
- Proposar accions divulgatives de divulgació del catàleg (APP)
- Realitzar guies d'elements patrimonials de descoberta escolar.

3. Turisme cultural, en coordinació amb la Regidoria de Turisme

- Diversificar les rutes patrimonials i cercar mecanismes de difusió.
- Continuar les actuacions que vinculin enogastronomia, cultura i patrimoni: cicle musical
- Elaboració de materials de difusió patrimonial: manteniment del plafonatge patrimonial
- Coordinar les actuacions impulsades des del Consorci de Turisme del Maresme i des de la DO Alella
- Facilitar continguts de caire patrimonial per la web de Turisme.
- Col·laborar en l'organització de la Fira del Bolet i la Natura
- Potenciar la figura de Rafael Guastavino com un element d'internacionalització

4. Secció tèxtil

- Fer el manteniment del material d'utilleria i maquinària de can Manyer
- Reorganitzar la segona planta per ocupar un terç de l'espai
- Treballar en l'explicació general del tèxtil a Vilassar
- Gestionar l'obertura mensual fixe de la col·lecció
- Fomentar accions de descoberta vivencial del recinte: recreacions històriques
- Confecció de maniquí amb vestimenta d'època als espais
- Confecció d'un guió per plantejar projeccions com a recurs museogràfic

5. Secció arqueologia

- Realitzar el manteniment i seguiment dels principals jaciments de la vila
- Fer el seguiment de les intervencions que es realitzin a la zona
- Organitzar accions formatives d'aprofundiment arqueològic sobre materials locals

6. Suport a l'Arxiu Històric

- Aplicar nous estatuts pel que fa al canvi de titularitat dels fons particulars
- Aplicar el conveni de l'arxiu del castell per fases – digitalització i aplicatiu informàtic
- Establir mecanismes de gestió i funcionament entre l'arxiu administratiu i històric.
- Dissenyar el portal de la Memòria que aculli fons d'història oral, fotografia i material documental.

7. Secció Fotografia

- Crear protocols d'arxiu del material fotogràfic digitalitzat amb nou suport informàtic
- Reordenació de la sala de treball de la secció i implantació dels criteris d'arxiu
- Fer el recull de la publicació el Vilassar desaparegut
- Fer sessions participatives obertes al públic per posar en comú fons fotogràfic

8. Memòria històrica

- Fomentar els treballs de recuperació de la memòria històrica.

- Col·laborar amb entitats memorialistes: Amical Mauthausen
- Programar accions de coneixement històric als centres educatius.
- Realitzar l'acte d'homenatge als dos vilassarencs morts als camps de concentració

9. Activitats de difusió cultural

- Organitzar conferències temàtiques d'àmbit generalista
- Continuar la col·laboració amb l'Aula de Formació AGORA de forma activa
- Exposicions temporals: Pessebre, Ciències naturals, Vilassar desaparegut i IA.
- Realitzar el 52è Pessebre Monumental de can Banús
- Organitzar una activitat de caire patrimonial en el marc de les vetlles d'estiu
- Organitzar una activitat patrimonial a les Jornades de Patrimoni europeu
- Promoure les passejades de descoberta patrimonial
- Coordinar accions entre els diferents espais museïtzats locals: can Banús, sant Sebastià...
- Participar en el disseny de l'exposició memòria democràtica de la Diputació de Barcelona

10. Publicacions i difusió

- Potenciar l'elaboració de material de difusió dels elements patrimonials visitables i de les rutes.
- Promoure les informacions actualitzades a les plataformes digitals així com la creació de la biblioteca virtual.
- Promoure la publicació del text del Retaule dels Sants Màrtirs
- Treballar els materials sobre el llibre Vilassar desaparegut
- Incloure el llistat de publicacions del Museu a la web municipal.
- Col·laboració amb el llibre sobre Sant Antoni impulsat per la Confraria
- Finalitzar la classificació del fons Bobadilla per alliberar espai superior de fotografia.

11. Secció Ciències naturals

- Continuar la tasca de sensibilització i dinamització del Centre de Documentació del Parc mitjançant activitats divulgatives.
- Col·laborar en la regulació d'activitats en l'entorn del Parc Serralada, evitant-ne la degradació i afavorint accions de preservació.
- Col·laborar en la Societat Catalana de Fotògrafs de Natura i Flora Catalana
- Consolidar els estudis iniciats sobre i potenciar-ne de nous.
- Fomentar una exposició de caire naturalista i un cicle de conferències associat.

12. Altres projectes

- Realitzar un pla de manteniment del Jardí de can Banús rehabilitant les parts malmeses.
- Implementació del Pla de seguretat i d'accessibilitat del Museu
- Analitzar les mancances per a gestionar el tràmit al Registre de Museus de la Generalitat i proposar solucions 2026-2027
- Continuar l'adequació de can Manyer

Memòria recopilada per Enric Ortega (19/02/2026)